

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2005. GODINU

U Muzeju je prikupljeno gotovo 400.000 predmeta, koji su uglavnom uvedeni u različite vrste evidencija, no zbog ogromne količine građe i stalnog priliva nove, značajna količina još uvijek nije inventirana, što je pokazala najnovija revizija, no, detaljna revizija u Arheološkom odjelu još nije u cijelosti dovršena, pa je moguće da je ova brojka i veća.

Inventirano je preko 50 % predmeta, a preostali dio je djelomično uveden i u različite druge evidencije. Priliv građe je izuzetno velik, što umnogome opterećuje depoe i redovitu muzejsku djelatnost.

Predmeti su raspoređeni u sto zbirke (nova revizija) u sklopu 9 odjela:

1. Arheološki
(pododjeli: Prapovijesna arheologija, Antička arheologija, Arheologija seobe naroda i srednjeg vijeka)
2. Numizmatički
3. Povijesni
4. Umjetnički obrt
5. Etnografski
6. Prirodoslovni
7. Tehnički
8. Odjel muzealnih tiskopisa
(pododjel Spomeničke tiskopisne baštine, Pododjel Zavičajne zbirke)
9. Hemeroteca i

** Preparatorsko-restauratorska radionica.

Pored ovih odjela u Muzeju djeluje i administrativno-financijska i opća služba koja obuhvaća ravnatelja, tajništvo, računovodstvo i pomoćno osoblje (domar, čistačice).

Danas u Muzeju djeluje 26 stalnih djelatnika što je daleko ispod potreba i strukovnih kriterija.

Novi računalni programi (M++; K++), još se prilagođavaju specifičnostima velikog kompleksnog muzeja kao što je Muzej Slavonije i pred strukom još predstoji rješavanje brojnih nedoumica, ali je prihvaćanje jedinstvenih računalnih programa na nivou Republike Hrvatske napokon omogućilo ujednačen i ubrzan način evidentiranja muzejskih predmeta, kao i pretraživanje podataka i prilaganje fotodokumentacije. Na ovaj način će se slijedećih nekoliko godina značajno smanjiti broj neevidentiranih, odnosno neinventiranih predmeta.

Angažiranjem brojnih civilnih ročnika, koji su uposleni uglavnom na poslovima muzejskih tehničara, odnosno pomoćnog osoblja, došlo je do značajnog pozitivnog po-

maka upravo u segmentima muzejskih djelatnosti gdje se osjećao nedostatak djelatnika, odnosno zaostatak u realizaciji programa.

Nakon godina ratnih razaranja i stagnacije, dobivanjem statusa nacionalnog muzeja 1994. g., došlo je do značajnih pozitivnih pomaka u mnogim segmentima muzejskog djelovanja, te se može zaključiti da je Muzej Slavonije napokon zauzeo mjesto koje mu pripada među ustanovama kulture u gradu i Republici Hrvatskoj.

Ideja jednakomjernog razvoja svih segmenata djelatnosti Muzeja koja se može uočiti i u planskim dokumentima teško je provediva, jer upravo najvažniji segmenti zahtijevaju i najveća ulaganja. To se prije svega odnosi na građevinsku adaptaciju zgrada br. 5 i 6 na Trgu sv. Trojstva i dobivanje novih prostora u sklopu Tvrđe, što je zapravo i temelj budućeg stalnog postava, ali i odgovarajući broj djelatnika i suvremene opreme.

Gradsko poglavarstvo, kao vlasnik većine prostora u Tvrđi, još uvijek nije donijelo adekvatno rješenje prostornih problema Muzeja, a višegodišnji pregovori i nerazumijevanje kulminirali su upisivanjem Gradskog poglavarstva kao vlasnika zgrade broj 6, dok se Muzej Slavonije uspio uknjižiti kao vlasnik zgrade broj 5 na Trgu sv. Trojstva. Stoga je revizija već ranije prihvaćene Idejne studije obnove i razvoja Muzeja Slavonije prekinuta.

Dok se ovaj problem ne riješi nije moguće kroz programe tražiti sredstva za obnovu objekta, odnosno izradu postava, što Muzej Slavonije već puno desetljeće drži u pat poziciji i onemogućava daljnji razvoj.

Prostori u kojima danas Muzej djeluje su već sada u potpunosti iskorišteni i fundus je ugrožen neadekvatnim deponiranjem i stalnim prilivom nove muzejske građe.

Nedavna inicijativa Ministarstva kulture Republike Hrvatske o osnivanju zasebnog Arheološkog muzeja u Osijeku je rezultat prepoznavanja teške situacije upravo u ovom segmentu djelovanja Muzeja Slavonije i potrebe za ovakvom institucijom u istočnom dijelu Hrvatske, ali i način da se promjenom strukture Muzeja Slavonije i osnivanjem zasebnih muzeja postupno rješava i pitanje adekvatnih prostora.

Na temelju Prijedloga programa za 2005. g. napokon je započeto instaliranje kompletnog protupožarnog sustava, kao i izrada projektne dokumentacije i troškovnika za sve vrste instalacija u zgradi broj 5 na Trgu sv. Trojstva. Dovođenje ovih programa planirano je za veljaču 2006. g.

Prijedlog programa Muzeja Slavonije za 2005. g. vrlo opsežno je elaborirao potrebe i projekte, ali je ponovno samo Ministarstvo kulture Republike Hrvatske prihvatilo

najveći dio financijskog tereta za realizaciju predloženog programa.

Grad Osijek i Županija osječko-baranjska su se pojavili samo simbolično, ali ipak više nego prethodnih nekoliko godina. Posebice Grad financira u relativno većim iznosima samo nekoliko značajnijih projekata.

Muzej Slavonije svoju relativno značajnu vlastitu zaradu (10-15 % od ukupnih muzejskih sredstava), ulaže upravo u one važne segmente čiji razvoj nedovoljno podržava Ministarstvo kulture kao njegov osnivač (oprema, nabavka stručne literature, stručno usavršavanje, fotodokumentacija, održavanje zgrade), odnosno u podizanje kvalitete pojedinih projekata (izložbe, izdavački projekti).

I. REDOVITA DJELATNOST

1. DJELATNICI

U posljednjih deset godina u Muzeju Slavonije otvorena su samo tri nova radna mjesta (arheolog, etnolog, muzejski tehničar - 2003. g.), iako je kontinuirano iskazivana potreba za desetak novih djelatnika.

Plan radnih mjesta za razdoblje 2005.-2007. g. precizno je razradio potrebe za novim djelatnicima, odnosno radnim mjestima. Prioritet svakako predstavlja ju informatičar-dokumentarist, odnosno muzejski pedagog, ali posebno treba istaknuti nesrazmjer između broja kustosa (16) i muzejskih tehničara (3).

Osjeća se ozbiljan nedostatak čistačica, računovodstvenog referenta, knjižničara, a poseban problem je nedostatak muzejskih pazitelja.

Treba istaći da je na kraju 2005. g. završen službeni dio radnog vijeka dugogodišnje djelatnice Muzeja Slavonije kustosice i voditeljice Odjela umjetničkog obrta prof. Ide Horvat, koja je svojom ljubavlju i predanošću prema kulturnoj baštini i prebogatim fondusima svoga odjela dala iznimno doprinos Muzeju Slavonije, struci i znanosti.

2. RESTAURACIJA I ZAŠTITA MUZEJSKIH PREDMETA

U 2005. g. Ministarstvo kulture Republike Hrvatske je za potrebe restauracije izdvojilo 100.000,00 kn što je u odnosu na 2004. g. znatno smanjenje (u 2004. g. izdvojeno je 150.000,00 kn).

Županija osječko-baranjska izdvojila je 7.000,00 kn, a manji dio sredstava izdvojio je i Muzej Slavonije.

Muzejski predmeti čiste se i restauriraju i u Preparatorskoj radionici Muzeja Slavonije za potrebe pojedinih

izložbenih i izdavačkih projekata. Za ove potrebe je nabavljen i suvremeni stroj za fino i precizno pjeskarenje metala.

Dovršena je restauracija slijedećih predmeta:

ARHEOLOŠKI ODJEL

Na restauraciju je predan izbor najvrjednijeg materijala s arheološkog iskopavanja budućeg Poljoprivrednog fakulteta, koji se financira iz ugovorenih sredstava (Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku), kao i materijal s lokaliteta rimskog groblja u Zmajevcu (sustavno arheološko iskopavanje), a financira se iz ugovorenih sredstava s Ministarstvom kulture.

Isto vrijedi i za materijal s ostalih redovitih i zaštitnih arheoloških iskopavanja (Čepin-Ovčara, Aljmaš, IPK Croatia i dr.).

POVIJESNI ODJEL

1. Puška džeferdar, 18. st.
Restaurirana za potrebe izložbe «Oružje i vojna oprema od 16. do 20. st.»
2. Osam planova Tvrde iz 18. i 19. st.
(Hrvatski restauratorski zavod, Zagreb)
3. Statut osječkog ceha krznara (Inv. br. 1080), iz 1710. (Hrvatski državni arhiv, Zagreb)
4. Tvrđavski top, 17.-18. st.

Restauriran, odnosno rekonstruiran za potrebe izložbe «Oružje i vojna oprema od 16. do 20. st.», a obnovu je u cijelosti financiralo Gradsko poglavarstvo Grada Osijeka.

5. Skulptura sv. Ivana Nepomuka, 18. st., kamen

Na inicijativu Muzeja Slavonije, a uz dozvolu Župnog ureda u Tvrđi korpus ove skulpture izvučen je iz kripe

crkve sv. Mihaela Arkandela, a glavu je donirao župnik Ivan Vidaković.

Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Osijeku je prihvatilo inicijativu Muzeja Slavonije za obnovu ove skulpture i njen povratak na raniju poziciju na Križanićevom trgu u Tvrđi.

Akademski kipar Marijan Sušac je rekonstruirao kip i odlio repliku koja će biti postavljena ispred crkve sv. Mihaela.

ETNOGRAFSKI ODJEL

1. Čišćenje i restauracija Zbirke porculanskih lutaka obučenih u narodne nošnje (17 kom.)

2. Čišćenje i restauracija platnenih dijelova nošnji (75 rubina, 24 muške rubine i gaće, 17 oplećaka i skuta- ukupno 116 kom.)

ODJEL MUZEALNIH TISKOPISA

1. Discorso de la signora Laura ... Venetia, 1573 .....
2. Nicolai Contareni. Ioannis Gabrielis Fili, ... ad virum..... Venetiis, 1576.
3. Pachhesium, Johann. Historien...Nürnberg, 1580 .....
4. Virgilii. Georgica... Francofurti, 1583 .....
5. Fracastori, H. De Sympathia & Antipathia reru.....Lugduni, 1554.

6. Sebastiani Christiani a Zeidlern. Somatotomia .....andropologica .....
- ...Pragae, 1686 .....

Nastavljena je restauracija rarednih izdanja tiskanih u 16. st., koje uglavnom potječu iz poznate knjižnice valpovačkog grofa Normanna, a koja će uskoro biti prezentirana na izložbi planiranoj za 2006. g.

ODJEL HEMEROTEKE

1. Prevezivanje «Glasa Slavonije», 1945.-1956. (31 svezak)
2. Prevezivanje uveza starijih novina:
  - Die Drau - 16 svezaka
  - Slavonische Presse - 19 svezaka
  - Narodna obrana - 16 svezaka
  - Hrvatska obrana - 16 svezaka

Odjel Hemeroteke posjeduje vrlo bogate zbirke, a posebice vrijednu Zbirku novina koje prate lokalna i globalna događanja u posljednjih 150 godina, te su vrlo tražen izvor podataka za građane i znanstvenike. Učestalo korištenje i slaba kvaliteta papira uzrokuju značajna oštećenja, te se stoga kontinuirano obavlja mikrofilmiranje i prevezivanje novina.

PREPARATORSKO-RESTAURATORSKA RADIONICA

Očišćeno i obrađeno:

1. Čišćenje, sitniji popravci i zaštita vatrenog i hladnog oružja – 132 komada (izložba «Oružje i vojna oprema od 16. do 20. st.»)
2. Čišćenje i zaštita rimskog novca - 503 kom.
3. Restauracija keramičkih predmeta - 55 kom. (izložba «Keramika i staklo 17. i 18. st. iz starog Franjevačkog samostana»)
4. Ostalo - 12 kom.

***

Na restauraciju u 2005. godini predani su slijedeći predmeti:

1. Škrinja, Europa, 19. st., drvo, lak, oslikano tehnikom «chinoiseri», veličina 77x134x65 cm
2. Dva akvarela iz 20-tih godina 19. st. s prikazom mađarskih srednjovjekovnih gradova (predano na restauraciju 2003. g.)
-od ranije na restauraciji:
3. Kućni oltarić, Italija, prva polovica 17. st., drvo,

bjelokost, poludrago kamenje, ulje na bakrenoj ploči (Restauratorska radionica u Osijeku - predmet evakuiran 1991. g. i prvotno predan na restauraciju Hrvatskom restauratorskom zavodu u Zagrebu)

4. Drveno poprsje sveca s biskupskom kapom

5. Ormar, 19. st., eklekticizam, Vjekoslav Šmit (ugovor o djelu)

3. ARHEOLOŠKA ISKOPAVANJA

1. PLANIRANA ARHEOLOŠKA ISKOPAVANJA (PROGRAM ZA 2005. G.)

a) Lokalitet: «Tursko groblje» - Čepin/Ovčara

Za ova sustavna arheološka iskopavanja, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske je u 2005. g. izdvojilo 90.000,00 kn, a u Programu je zatraženo 250.000,00 kn.

Iako su i u devetogodišnjem iskopavanju rezultati bili izuzetni, zbog pomanjkanja sredstava nije moguće obaviti istraživanje na značajnijoj površini, niti je moguće dovršiti iskopavanje i konzervirati, odnosno prezentirati pronađenu arhitekturu. Rezultati se redovito objavljuju kroz manje stručne priloge, a uskoro se planira objaviti opsežniji znanstveni rad (voditeljica iskopavanja muzejska savjetnica dr. sc. Jasna Šimić).

Ovaj višeslojni lokalitet pored najstarijeg prapovijesnog sloja (sopotska kultura), dao je posebno značajne nalaze iz razdoblja tzv. bjelobrdske kulture (brojni grobovi s priložima, 10.-12. st.), kao i arhitekturu sakralnog objekta koja je očigledno nastala na ranijem Bjelobrdskom groblju i pripada u razdoblje razvijenog, odnosno kasnog srednjeg vijeka.

Prilikom oranja u blizini lokaliteta pronađeni su i rekognoscirani ostaci vrlo solidno građenog širokog zida od velikih kamenih obrađenih blokova. Vjerojatno se radi o ostacima nekog rimskog objekta, odakle je uziman i materijal za izgradnju crkvenog objekta na istraživanom lokalitetu, a svakako bi bilo dobro istražiti i ovaj dio lokaliteta.

Pored nastavka iskopavanja unutar crkvenog objekta obavljena je i manja sanacija zidova, odnosno zaštitna podzidanja i zakopavanje već istraženih prostorija. Uz brojne ulomke kamenih arhitektonskih elemenata pronađen je i natpis iz 15. st.

b) Lokalitet: Rimsko groblje - Zmajevac

Ovo izuzetno važno nalazište, kasnoantičko groblje iz 4. st. poslije Krista, čije je istraživanje započelo 1999. g., u gotovo 160 grobova (cca 1.200 m²), dalo je brojne nalaze, koji su u pravilu u vrlo dobrom stanju i odmah na terenu se metodološki najsuvremenijim načinom obrađuju, čime se stvara baza podataka za buduću

obradu i prezentaciju. Materijal se odmah šalje na analizu i čišćenje (kosti, metalni predmeti, tlo, organski predmeti).

U 2005. g. istražena je površina od cca 170 m² na kojoj je pronađeno 18 grobova.

Iskopavanja u Zmajevcu planiraju se nastaviti i u 2006. g.

2. STRUČNA ZAŠTITNA ARHEOLOŠKA ISKOPAVANJA

Muzej Slavonije u suradnji s Ministarstvom kulture, Upravom za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Osijeku, provodi niz zaštitnih (nadzornih), stručnih arheoloških iskopavanja na zaštićenim arheološkim lokalitetima i gradskim zonama, čime se prikupljanje arheološkog materijala obavlja na stručan način, a građa u Muzej dolazi obrađena i evidentirana.

Nedostatak prostora u Muzeju i velike količine arheološke građe stvaraju ozbiljan problem Arheološkom odjelu Muzeja Slavonije. Najveći dio građe dolazi sa zaštićene zone antičke Murse, na čijem su području u 2005. g. obavljena dva velika zaštitna arheološka istraživanja i niz manjih.

Financijski efekti ovakvih poslova su vrlo dobri i zaradna sredstva su dodatni izvor za ostvarivanje onih programa, koji nisu službeno prihvaćeni, kao i za poboljšanje kvalitete prihvaćenih projekata, nabavka opreme, stručne literature, izdavačka djelatnost, ali prije svega za potrebe Arheološkog odjela Muzeja Slavonije - Pododjel antičke arheologije.

Ova iskopavanja trajala su gotovo cijelu 2005. g., a treba istaknuti slijedeće:

a) Lokacija budućeg Poljoprivrednog fakulteta (područje rimske Murse)

Ovo veliko arheološko iskopavanje je zapravo nastavak izgradnje sveučilišnog kompleksa na prostoru vojarni smještenih između Ulice kralja Petra Svačića, Vukovarske, Huttlerove i Ulice cara Hadrijana, koji je započeo izgradnjom Studentskog doma 2002. g.

Istraživanja na području budućeg Poljoprivrednog fakulteta završena su u 2005. g. nakon trogodišnjih intenzivnih arheoloških iskopavanja. Kako se provode na velikoj površini i na neizgrađenom području, njihovi rezultati bit će od posebne važnosti za istraživanje povijesti rimske Murse.

Do sada su pronađeni ostaci arhitekture, kao i brojni vrijedni pojedinačni nalazi, a izdvojeno je preko 3.000 posebnih nalaza.

Iako se vjerojatno radi o periferiji Murse, što daje posebnu važnost ovim istraživanjima, već sada je utvrđeno postojanje nekoliko iznimno važnih objekata od kojih svakako treba izdvojiti ostatke hrama - svetišta posvećenog bogu Silvanu, unutar kojeg je pronađeno više žrtvenika posvećenih ovom božanstvu, zatim nalaz rimske ceste, ostatke taberni i kolonade stupova, keramičarskih peći, grobova i dr.

Pored najsvremenijih metoda koje se koriste pri ovom istraživanju i brojne stručne ekipe, angažirani su i stručnjaci iz zemlje i inozemstva (geofizikalna istraživanja, urbana arheologija, konzervacija i prezentacija arhitekture i dr.).

Ukupno je u tri godine istraženo cca 6.500 m²!

Nakon izrade Idejne studije o zaštiti i načinu prezentacije ovih iznimnih nalaza, posebno važnih za istraživanje urbanizma antičke Murse, odlučeno je u suradnji sa Ministarstvom kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Osijeku i investitorom Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku (Rektorat), da se pristupi reviziji projektne dokumentacije, kako bi se odabrane cjeline mogle prezentirati u sklopu nove građevine Poljoprivrednog fakulteta. Ovo se može smatrati i iznimnim događajem u istraživanju i prezentaciji nalaza antičke Murse.

Osnivanjem Arheološkog muzeja u Osijeku vjerojatno će se riješiti i pitanje smještaja velike količine građe kao i njene prezentacije.

b) Lokacija bivše osječke firme IPK Croatia («Silos»)

Nakon gašenja tvrtke IPK Croatia, novi vlasnik Žito d. o. o. Osijek zatražio je preliminarno istraživanje dijela šire lokacije kako bi mogao procijeniti isplativost vlastitih projekata.

Istražena je površina od 150 m² (područje rimske Murse), a pored ostataka arhitekture (veći dio uništen kasnijim tvorničkim objektima), pronađeni su i vrlo vrijedni arheološki nalazi čija je obrada u tijeku.

c) Izgradnja Svetišta Gospe od Utočišta u Aljmašu

Iako je ovaj lokalitet već istraživan (Muzej Slavonije, 2000. g. - područje nove crkve), s investitorom je dogovoren nastavak istraživanja kada započnu radovi na izgradnji ostalih okolnih objekata.

Investitor Đakovačka i Srijemska biskupija započela je radove bez arheološkog nadzora što je izazvalo oštećivanje samog lokaliteta. Stoga je odlučeno da se istraživanje izvrši na preostalom slobodnom prostoru.

Ovaj prapovijesni lokalitet ponovno je dao brojne

značajne nalaze, koji potječu iz razdoblja neolitika, eneolitika i brončanog doba.

4. OTKUPI I DAROVI

Za neplanirane otkupe Ministarstvo kulture Republike Hrvatske u 2005. g. izdvojilo je 100.000,00 kn.

NUMIZMATIČKI ODJEL

OTKUPI:

1. Rimski sestercij cara Filipa II. - 1 kom.

DAROVI:

1. Zbirka poštanskih maraka Filatelističkog kluba Osijek - 2.066 kom.

POVIJESNI ODJEL

OTKUPI:

1. Razglednice - 84 kom.
2. Foto album Tvornice obuće «Bata» iz 1938. - 1 kom.
3. Prigodni čekić za postavljanje kamena temeljca dvorca u Donjem Miholjcu 1903. god. - 1 kom.
4. Diploma dr. Julija Batorija iz 1921. god.

DAROVI:

1. Stari metalni sef - dar Hrvatskog radija
2. Divit i pera - 4 kom.
3. Fotografije obitelji osječkog ljekarnika Bularta, dar Aleksandre Bulart, Argentina - 4 kom.
4. Cigle s pečatima - dar obitelji Stojčević iz Zarioca i Arsena Vukovića iz Bilja - 10 kom.
5. Majstorska diploma šeširdžijskog zanata iz 1934. god. - dar Senada Gradašćevića, Donji Miholjac
6. Streljačka diploma Franza Antritta iz 1907. god. - dar Marija Antritt, Osijek
7. Uložna knjižica Srpske centralne banke d. d. Osijek - dar firme Oslim, Osijek

ETNOGRAFSKI ODJEL

OTKUPI:

1. Različiti tekstilni predmeti - 23 kom., Zlata Gregorka
2. Škrinja, Đakovački selci - Vlado Matoković
3. Jaram, Topolje - Eva Drventić

DAROVI:

1. Pčelarski pribor - dar Tvrtka Kralika, Osijek

ODJEL UMJETNIČKOG OBRTA

OTKUPI:

1. Porculanska garnitura za kavu, Meissen - Šuh, Dalj

DAROVI:

1. Gitara i bandola - obitelj Ivačić, Osijek
2. Fotografije u ukrasnim okvirima, luster, rezbarena drvena kutija, knjige - Poznić, Osijek
3. Igračke, tekstil i dr. - dar Branka Balen, Osijek

PRIRODOSLOVNI ODJEL

OTKUPI:

1. Donja čeljust mamuta s dva kutnjaka, dio nadlaktice mamuta i kralježak stepskog bizona - Ivan Vuksanović, Slavonski Šamac

2. Šest Minerala – Herman-Otto muzeum, Miskolc

DAROVI:

1. Dio životinjske čeljusti s dva kutnjaka - darovatelji Željko Mijoč i Josip Šafer
2. Dijelovi kostura mamuta - dar Ivana Vuksanovića, Slavonski Šamac
3. Kobac ptičar - dar Tibor Mikuske
4. Nastavna učila s prirodoslovnim temama (51 kom.) - OŠ «Antuna Mihanovića», Osijek

TEHNIČKI ODJEL

OTKUPI:

1. Kuhinjski štednjak Elite, oko 1920. g.

2. Medicinski instrument za emanaciju Radiumchemia, oko 1930. g.
3. Libela, poč. 20. st.

DAROVI:

1. Šivači stroj Singer, oko 1905. - Sanja Farkaš
2. Televizor Scot, 1970. - Vladimir Dobrić, Osijek
3. Tonski montažni pult, 1979. - dar Hrvatskog radija Osijek
4. Različiti alati i aparati - dar Hrvatski T-Com Osijek - 23 kom.
5. Različiti školski aparati i učila - OŠ «Antun Mihanović», Osijek

ODJEL HEMEROTEKE

DAROVI:

1. Tvornički list «Sutjeska» - 16 kom.
2. Plakati - 5 kom.

3. Kalendari - 20 kom.

4. «Glas Slavonije» godišta: 1945., 1949., 1950., 1951.

5. 429 kom. pojedinačnih brojeva različitih novina - dar Mirka Burića

5. STRUČNA LITERATURA

Za potrebe nabavke stručne literature kroz programe se i dalje ne izdvajaju posebna sredstva. Iako se dio stručne literature nabavlja putem zamjene (Osječki zbornik, katalozi, monografije), gotovo sva značajnija monografska izdanja, katalozi i sl. moraju se kupovati, što godišnje predstavlja značajni izdatak.

Za nabavku stručne literature u 2005. g. izdvojeno je iz vlastitih sredstava cca 40.000,00 kn.

U 2005. g. u Odjel muzealnih tiskopisa primljeno je 1.189 naslova:

a) Nabava	136
b) Dar	378
c) Obvezni primjerak	29
d) Pretplata	56
e) Razmjena	590

a u Odjel hemeroteke:

a) Nabava	6 svezaka novina
b) Dar	30 uveza i 445 pojedinačnih novina, Plakata - 62 kom.; Kalendari zidni - 14 kom.

II. OSTALA REDOVITA DJELATNOST

1. MUZEJSKA DOKUMENTACIJA

Još uvijek je u tijeku prelazak na računalno vođenje muzejskih evidencija, iako su programi M++ (za obradu muzejske građe) i K++ (za obradu knjižne građe) instalirani na sva računala.

Kako pojedine struke još uvijek nisu riješile nedoumice i nejasnoće oko načina upisivanja predmeta u Inventarnu knjigu i druge muzejske evidencije, te stoga nisu niti učinjene preinake i dopune u računalnom programu za muzejske evidencije (M++), pojedini odjeli Muzeja Slavonije još uvijek su na početku (Arheološki odjel - Pododjel antičke arheologije, Prirodoslovni odjel).

Starija se fotodokumentacija postupno skenira i pohranjuje u memoriju, odnosno na diskove, a za nove predmete, koji se inventiraju u računalnim programima

fotodokumentacija se odmah prilaže uz inventirani predmet.

Prema postojećim statističkim podacima, koji su dostavljeni i Muzejskom dokumentacijskom centru u Zagrebu, ukupno je inventirano u novim programima 4.537 predmeta (M++ 4.357; K++ 180).

Treba napomenuti da je dio predmeta inventiranih u novom računalnom programu M++ već ranije inventiran u starim inventarnim knjigama (Odjel umjetničkog obrta, Etnografski odjel), jer se radi o posebno važnim predmetima, odnosno zbirka.

Etnografski odjel je računalno obradio i svoju bogatu Zbirku fotografija (5.614 kom.).

2. REVIZIJA GRAĐE

Revizija zbirki Muzeja Slavonije je nastavljena i gotovo svi odjeli su u osnovnim crtama završili reviziju.

Višemjesečna arheološka iskopavanja u posljednjih nekoliko godina spriječila su Arheološki odjel - Pododjel antičke arheologije u obavljanju cjelokupne revizije, ali je ovaj posao dobio na zamahu upošljavanjem novog djelatnika. Poseban problem u ovom pododjelu je bila ogromna količina neobrađene građe i stanje starijih evidencija i dokumentacija, no situacija se znatno poboljšala.

Tijekom 2005. g. Ministarstvu kulture Republike Hrvatske dostavljeno je opsežno Izvješće (ur. broj: 284, od 25.04.2005. g.), o izvršenom popisu muzejske građe koja je rezultat revizije stanja muzejske građe i muzejske dokumentacije. Prema ovim podacima predmeti su razvrstani u 9 odjela (5 pododjela), odnosno 96 zbirki.

Broj zbirki je znatno porastao uslijed preraspodjele predmeta, a većina zbirki je podijeljena u podzbirke. Revizija je napokon utvrdila u gotovo svim odjelima ukupnu količinu građe, broj inventiranih i broj neinventiranih predmeta, ali i predmete koji se neće inventirati.

Treba posebice istaknuti da su brojni predmeti, koji su iskazani kao neinventirani iskazivani skupno u Knjigu ulaska ili neku drugi pomoćnu evidenciju, te se stoga može reći da je broj neevidentiranih predmeta daleko manji od broja evidentiranih, odnosno od broja neinventiranih.

Poseban problem predstavlja utvrđivanje stanja fundusa Arheološkog odjela.

Prema podacima prikupljenim iz izvješća pojedinih odjela ukupan broj evidentiranih predmeta u revizije je 339.162, od čega je inventirano 177.847 (52,44 %), a neinventirano 161.315 predmeta (47,56 %).

3. KONGRESI, SAVJETOVANJA, STRUČNI SKUPOVI, PREDAVANJA, SEMINARI, SURADNJA S INOZEMSTVOM

ARHEOLOŠKI ODJEL - PODODJEL ANTIEKE ARHEOLOGIJE

1. Međunarodni kolokvij Roman sarcophagi in Pannonia and Upper Moesia - referat S. Filipović, B. Đurić: Marble sarcophagus in Mursa

ARHEOLOŠKI ODJEL - PODODJEL ARHEOLOGIJE SEOBE NARODA I SREDNJEG VIJEKA

1. Konferencija ravnatelja Muzeja iz Madarske i susjednih zemalja o razvoju muzeja i prezentacija zbornika (M. Radić, tema: «Muzej Slavonije u Osijeku 1877.-2007.»)

POVIJESNI ODJEL

1. Izlaganje na Međunarodnom simpoziju: 750. godina Franjevaca u Virovitici - viši kustos Grgur Marko Ivanković, dipl. povjesničar umjetnosti

2. Izlaganje na Međunarodnom savjetovanju: Muzeji čuvari kulturne baštine u Tuzli - viši kustos Grgur Marko Ivanković, dipl. povjesničar umjetnosti

ETNOGRAFSKI ODJEL

1. Seminar «Zavičajni muzej - osnovati ili spaliti», Institut za folkloristiku i etnografiju, Zagreb - kustosica Aleksandra Vlatković, prof.

2. Seminar AKM u Poreču: Mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, izlaganje »Razrada klasifikacije muzejskih i galerijskih predmeta na primjeru dokumentiranja etnografske građe u Muzeju Slavonije Osijek« - kustosica Aleksandra Vlatković, prof.

ODJEL MUZEALNIH TISKOPISA

1. Seminar: Arhivi, knjižnice, muzeji, Poreč - mr. sc. Marina Vinaj, viša knjižničarka

PRIRODOSLOVNI ODJEL

1. Znanstveni skup u povodu 50-te obljetnice osnutka Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara HAZU, Zagreb - viša kustosica Sanja Vidović, prof.

2. Izlaganje na Međunarodnom savjetovanju: Muzeji

čuvari kulturne baštine u Tuzli s temom: Sudbina utemeljujuće zbirke Prirodoslovog odjela Muzeja Slavonije Osijek - viša kustosica Sanja Vidović, prof.

ODJEL HEMEROTEKE

1. Stručni skup u organizaciji MDC-a: «Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja dokumentacije o muzejskoj građi, prezentacija i demonstracija programa M+ +» - mr. sc. Dubravko Arbanas, dipl. knjižničar

2. Stručni skup o životu i djelu biskupa J. J. Strossmayera u Muzeju Slavonije, referat: «Bibliografija članaka o biskupu J. J. Strossmayeru u Hemerotezi Muzeja Slavonije» - mr. sc. Dubravko Arbanas, dipl. knjižničar

4. STRUČNO USAVRŠAVANJE

U stručno usavršavanje prije svega treba ubrojiti stručna predavanja, posjet izložbama, stručne konzultacije, praćenje stručne literature, rad u drugim ustanovama i sl.:

1. Knjižnica redovito izlaže i raspoređuje po odjelima novoprišpjelu literaturu

2. Redovito se koristi Internet za nabavku stručne literature, stručne informacije i tekstove

3. Stručni djelatnici Muzeja Slavonije izradili su popise stručne literature koje bi trebalo pribaviti

***

4. Organizacija i koordinacija Multilateralnog pristupa suvremenih arheoloških metoda, predavanje B. Mušića: Geofizikalna istraživanja, Zagreb - Slavica Filipović, prof. (Arheološki odjel - Pododjel antičke arheologije)

5. Posjet Vojnom muzeju u Beogradu radi uvida u Zbirku oružja i stručne literature (izložba: Oružje i vojna oprema od 16. do 20. st.) - Grgur Marko Ivanković, dipl. povjesničar umjetnosti (Povijesni odjel)

6. Istraživanje u Povijesnom Muzeju Budimpešte - priprema za projekt izdavanja Atlasa vukovarskog vlastelinstva iz 1733. godine - Ante Grubišić, prof. (Povijesni odjel)

7. Posjet izložbi «Porculan Meissen», Zagreb - Ida Horvat, prof. i Radmila Biondić, dipl. povjesničarka umjetnosti (Odjel umjetničkog obrta)

8. Posjeti Muzeju primijenjene umjetnosti i Povijesnom muzeju u Budimpešti radi konzultacija i istraživanja građe (izložba: «Keramika i staklo 17. i 18. st. iz starog Franjevačkog samostana») - Ida Horvat, prof. i Radmila Biondić, dipl. povjesničarka umjetnosti (Odjel umjetničkog obrta)

9. Posjeti muzeju Janus Pannonius u Pečuhu radi konzultacija i istraživanja građe (izložba: «Keramika i staklo 17. i 18. st. iz starog Franjevačkog samostana») - Ida Horvat, prof. i Radmila Biondić, dipl. povjesničarka umjetnosti (Odjel umjetničkog obrta)

10. Međunarodna smotra folkloru u Zagrebu, tema Slavonija (proljetni običaji) - Vlasta Šabić, prof. (Etnografski odjel)

11. Radionica: Informatizacija muzeja u Hrvatskoj, Gliptoteta HAZU, Zagreb - Aleksandra Vlatković, prof. (Etnografski odjel)- prezentacija i aktivno sudjelovanje

12. Promocija sekundarne dokumentacije programa M++ - Muzej grada Zagreba Aleksandra Vlatković, prof. (Etnografski odjel)

13. Seminar AKM Poreč - Aleksandra Vlatković, prof. (Etnografski odjel)

14. Izlaganja s temom: Razrada klasifikacije muzej-skih i galerijskih predmeta na primjeru dokumentiranja etnografske građe Muzeja Slavonije Osijek (radionica: Inventarizacija u muzejima) - Aleksandra Vlatković, prof. (Etnografski odjel)

15. Interliber - mr. sc. Marina Vinaj, viša knjižničarka (Odjel muzealnih tiskopisa)

16. Posjet izložbama «Plava krv-crna tinta» NSK Zagreb i Cimelia Croatica u Hrvatskom povijesnom muzeju - mr. sc. Marina Vinaj, viša knjižničarka (Odjel muzealnih tiskopisa)

17. Zavod za anatomiju, histologiju i embriologiju Veterinarskog fakulteta u Zagrebu - konzultacije i stručna literatura vezana za obradu osteološke Zbirke fosilnih kralježnjaka - Sanja Vidović, prof. (Prirodoslovni odjel)

18. Posjet stalnom postavu Lovačkog muzeja u Zagrebu - Sanja Vidović, prof. (Prirodoslovni odjel)

19. Posjet izložbi «Život uz rijeku Dravu nekada i danas» i stalnom postavu «Svijet kukaca» Entomološkog odjela Gradski muzej Varaždin - Sanja Vidović, prof. (Prirodoslovni odjel)

20. Posjet pčelinjaku u Satnici kod Valpova - Sanja Vidović, prof. (Prirodoslovni odjel)

Pored posjeta brojnim izložbama u Hrvatskoj kolektiv Muzeja Slavonije redovito svake godine upriliči zajedničko stručno putovanje. Zbog povijesne i zemljopisne povezanosti redovito se obilazi Mađarska, a u 2005. g. to su bili gradovi Eger, Diosgyor, Miskolc, Sárospatak, Debrecen i Kecskemet.

U 2005. g. stručno zvanje «viši kustos» stekli su Mladen Radić i Ante Grubišić, te su u Muzeju Slavonije dva djelatnika sa zvanjem «muzejski savjetnik», sedam djelatnika ima zvanje «viši kustos», a četiri djelatnika zvanje «kustos».

U Odjelu muzealnih tiskopisa uposlena je djelatnica

za zvanjem «viša knjižničarka», a u Odjelu hemeroteke dipl. knjižničar.

Od ukupnog broja stručnih djelatnika u Muzeju djeluju tri magistra i jedan doktor znanosti.

Miroslav Benaković dobio je zvanje «viši preparator».

5. IZLOŽBENA AKTIVNOST

Muzej Slavonije je u 2005. g. realizirao iznimno brojne izložbe kao i gostovanja u drugim muzejima, odnosno u Muzeju Slavonije. Samo dio ovih projekata je planiran u Programu za 2005. g., dok su preostale izložbe i gostovanja realizirane u suradnji i na poticaj srodnih ustanova i institucija.

Vlastite izložbe u Muzeja Slavonije

1. ORUŽJE I VOJNA OPREMA OD 16. DO 20. ST.»

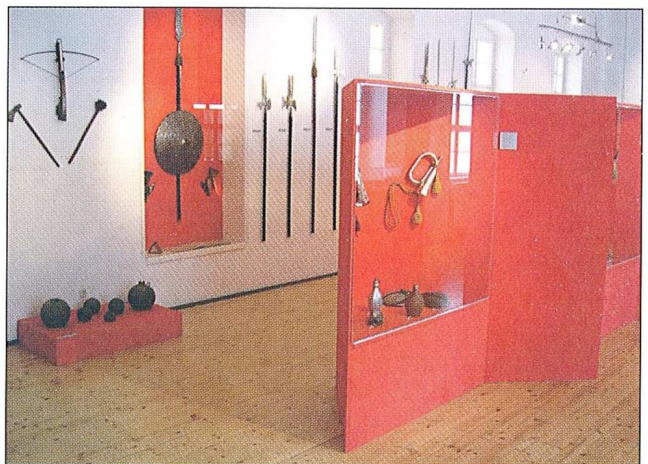
Izbor iz fundusa Muzeja Slavonije

Izložba dijela fundusa ove muzejske zbirke rezultat je višegodišnjeg rada višeg kustosa Grgura Marka Ivankovića, dipl. povjesničara umjetnosti, na pripremi predmeta za njihovu stručnu i znanstvenu obradu i prezentaciju.

Izbor iz građe ove iznimno bogate i vrijedne zbirke pokazao je njeno bogatstvo i raznolikost, iako je prezentirano tek dvadesetak posto njenog fundusa. Ovo je prvi puta da se ova Zbirka prezentira u ovakvom opsegu široj stručnoj javnosti i građanstvu.

Većina predmeta je bila u vrlo lošem stanju, te je najveći dio zahtijevao detaljno čišćenje i manje popravke, koji su obavljani u Preparatorskoj radionici Muzeja Slavonije (viši preparator Tvrtko Kralik). Dio predmeta, koji su zahtijevali složenije i specijalističke zahvate restaurirali su pojedini stručnjaci za restauraciju vatrenog oružja (puške iz 18. st.).

Predmeti su prezentirani atraktivnim postavom, koji su osmislili Grgur Marko Ivanković, dipl. povjesničar umjetnosti i viši preparator Miroslav Benaković.

Izložba je upotpunjena s nekoliko iznimno vrijednih likovnih djela 18. i 19. st., kao i bogatom fotodokumentacijom. Izloženo je 142 predmeta, a uz izložbu su organizirane i projekcije filmova iz Domovinskog rata.

Katalog izložbe sadrži vrlo opsežne kataloške jedinice (99 str.), a dizajniran je i otisnut vrlo kvalitetno u boji s brojnim uvećanjima i detaljima, koji omogućavaju uvid u tehnike izrade i umjetničku obradu oružja.

Realizacija projekta je ostvarena sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

2. «KERAMIKA I STAKLO 17. I 18. ST. IZ STAROG FRANJEVAČKOG SAMOSTANA»

Zaštitnim arheološkim istraživanjem na prostorima prvog Franjevačkog samostana čija je gradnja započela još krajem 17. st. (danas prošireni prostor Galerije «Waldinger»), krajem 2003. i početkom 2004. g. Muzej Slavonije je stekao iznimno vrijednu i raritetnu zbirku keramike i stakla 17. i 18. st.

Radi se o tisućama ulomaka pronađenih u velikom zatrpanom bunaru i zidanim ostacima stare kanalizacije, koji su u tijeku gotovo dvije godine sustavno čišćeni, obrađivani i rekonstruirani.

Analizom predmeta utvrđeno je da se radi o vrhunskim zanatskim i umjetničkim proizvodima, koji uglavnom potječu iz sjeverne Italije, Češke, Austrije, Njemačke, Mađarske i Turske.

Na izložbi autorica Ide Horvat, prof. i Radmile Biondić, dipl. povjesničarka umjetnosti, prezentirano je

gotovo četiri stotine predmeta u posebno dizajniranim velikim vitrinama koje su izradili djelatnici Muzeja Slavonije. Izložen je samo manji dio reprezentativnog materijala, ali i dio svakodnevnog uporabnog posuda i stakla.

U tijeku je priprema za tisak opsežnog kataloga s kataloškim jedinicama i ilustracijama svih izloženih predmeta, koji će predstavljati kapitalno djelo za istraživanje keramike i stakla 17. i 18. st. u Hrvatskoj, pa i u srednjoj Europi.

Treba istaći da je ovo arheološko istraživanje i prezentacija pronađene keramike i stakla prvi puta pokazalo bogatstvo i visoki standard života u osječkoj Tvrđi, odnosno u Franjevačkom samostanu, kao gradskom centru ne samo duhovnog, nego i društvenog života.

Na ovaj način umnogome su upotpunjeni pisani dokumenti o povijesti Tvrđe i grada Osijeka nakon izгона Turaka krajem 17. i prvoj polovici 18. st.

Izložbe u Muzeju Slavonije realizirane u suradnji s drugim ustanovama

1. «RIMSKI MEDALJONI U HRVATSKIM MUZEJIMA»

Nositelj projekta: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Split

Autori: Tomislav Šeparović (voditelj projekta)

Hermine Görrike-Lukić

Zdenka Dukat

I ovaj projekt je podržalo Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, a nakon Splita i Zagreba gostovao je i u Muzeju Slavonije početkom 2005. g.

Iako je izložba opsegom mala, postav je vrlo atraktivan. Manji katalog je također vrlo važan doprinos znanosti.

2. «ŽIVOT I DJELO J. J. STROSSMAYERA»

Na inicijativu HAZU, Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku, a u suradnji s Državnim arhivom u Osijeku, Galerijom likovnih umjetnosti u Osijeku i Muzejom Slavonije, postavljena je u Muzeju prigodna izložba u povodu 190. obljetnice rođenja i 100. obljetnice smrti biskupa J. J. Strossmayera.

Iako izvan godišnjeg programa Muzeja Slavonije, realizirana je u relativno kratkom vremenu. Vrlo uspješno je pokazala bogatstvo građe o ovoj iznimnoj osobi hrvatske povijesti.

Izborom građe iz fundusa prezentiran je 121 predmet od originalnih pisama i dokumenata, novinskih članaka, fotografija, skulptura i portreta do medalja, literature i osobnih predmeta J. J. Strossmayera.

Tiskan je i kvalitetan katalog u boji na 55 stranica A4 formata.

Izložba je otvorena povodom Međunarodnog dana muzeja, a posjetio ju je i biskup đakovački i srijemski dr. Marin Srakić.

Izložba je realizirana vlastitim sredstvima navedenih ustanova.

Gostujuće izložbe u Muzeju Slavonije

1. U veljači 2005. g. završeno je gostovanje izložbe «Stereoskopska fotografija na prijelazu iz 19. u 20. st.» Muzeja grada Zagreba

2. «Metallica»

Izložbom «Metallica» (predmeti od neplemenitih metala - Zbirka predmeta iz svakodnevnog života), autorice mr. Maje Škiljan nastavljena je suradnja s Hrvatskim povijesnim muzejom u Zagrebu (2004. g. Muzej Slavonije gostovao s izložbom «Ostavština osječke slobodnozidarske lože Budnost»).

Ova iznimno zanimljiva i raznovrsna izložba prezentira devet stotina vrlo raznolikih predmeta iz svakodnevnog života, koji su davno izašli iz uporabe i za koje gotovo nitko ne zna njihovo značenje ili čemu su služili, ali i predmeta koje pamtimo iz kuhinja i radionica naših djeda i baka, a koji su ponegdje još uvijek u uporabi.

Izložbu prati vrlo bogat katalog u boji s ilustracijama svih izloženih predmeta. Ova izložba svojim sadržajem izaziva posebnu pozornost svih naraštaja, jer je prepuna enigma i daha prošlih vremena. Ujedno je i izvrsno pomagalo stručnjacima različitih profila u determinaciji različitih zbirki i predmeta.

Scenografiju postava je izradio poznati umjetnik, podrijetlom Osječanin, Zlatko Bourek.

Gostovanja Muzeja Slavonije u drugim muzejima

1. «GRČKI, GRČKO-KOLONIJALNI I KELTSKI NOVAC MUZEJA SLAVONIJE»

U vrijeme kada je u Muzeju Slavonije prezentirana izložba «Ratnici na razmeđu Istoka i Zapada» koju je Arheološki muzej u Zagrebu realizirao s Muzejom Slavonije u Osijeku, Gradskim muzejom Varaždin i uz sudjelovanje Gradskog muzeja Karlovac i Muzeja grada Zagreba, u Arheološkom muzeju u Zagrebu otvorena je izložba Muzeja Slavonije pod naslovom «Grčki, grčko-kolonijalni i keltski novac Muzeja Slavonije».

*** Muzejskoj savjetnici Muzeja Slavonije mr. Hermine Görike Lukić na Godišnjoj skupštini Hrvatskog arheološkog društva dodijeljena je godišnja nagrada za izložbeni projekt «Grčki, grčko-kolonijalni i keltski novac Muzeja Slavonije»

2. «ZBIRKA STAKLA MUZEJA SLAVONIJE, 19.-20. ST.»

Nakon gostovanja Muzeja grada Zagreba u Muzeju Slavonije s izložbom «Stereoskopska fotografija ...» u uzvratu je prezentirana izložba «Zbirka stakla Muzeja Slavonije, 19.-20. st.» (u Muzeju Slavonije otvorena 2001. g.).

Uz izložbu je tiskan opsežan i kvalitetan katalog u boji.

3. «ZBIRKA STAKLA MUZEJA SLAVONIJE, 19.-20. ST.»

Poglavarstvo grada Osijeka iniciralo je gostovanje Muzeja Slavonije u Muzeju grada Maribora, Republika Slovenija povodom obilježavanja desete obljetnice potpisivanja povelje o bratimljenju ovih dvaju gradova. Stoga je dogovoreno s kolegama iz Maribora da se izložba «Zbirka stakla Muzeja Slavonije, 19.-20. st.» nakon Zagreba preseli u Maribor. Sretna okolnost je bila istovremeno postavljanje izložbe Gradskog muzeja Maribora o povijesti staklarstva u Mariboru i njegovoj okolini.

Postav Zbirke stakla Muzeja Slavonije, 19.-20. st. prezentiran je u gotičkoj sinagogi i izazvao je veliko zanimanje mariborske publike.

4. «SREDNJOVJEKOVNI GRAD RUŽICA»

Izložbeni projekt Srednjovjekovni grad Ružica realiziran je u svibnju 2004. g. u Muzeju Slavonije, a s konačnim ciljem otvaranja stalnog postava, odnosno muzeja u gradu Orahovici.

Nakon višegodišnjih priprema i građevinske adaptacije budućeg muzeja, ova izložba je otvorena u svibnju 2005. g. u zgradi Gradske knjižnice, koja je djelomično adaptirana za muzej.

6. IZDAVAČKA DJELATNOST

Stručnjaci Muzeja Slavonije sudjelovali su u pripremi monografije u dva toma «Japanska umjetnost u muzejima Europe», a nositelj projekta je Institute of Japanese Studies, University of Bonn.

U suradnji s Državnim arhivom u Osijeku tiskan je Zbornik dr. Kamilo Firingera, arhivist i povjesničar u kojem su tiskani odabrani radovi ovog poznatog

djelatnika u kulturi grada Osijeka, znanstvenika i osnivača Državnog arhiva u Osijeku, kao i radovi - priopćenja sa znanstvenog skupa «Dr. Kamilo Firinger - život i djelo» održanom 1995. g. u Osijeku.

Ovim izdanjem započeto je sustavno vrednovanje rada naših prethodnika, koji su utemeljili ili dali veliki doprinos ustanovama u kulturi grada Osijeka, kao i znanstvenim istraživanjem prošlosti grada.

U vremenu kada je znameniti ravnatelj Muzeja prof. Vjekoslav Celestin već bio u dubokoj starosti, osnovan je Arheološki klub «Mursa» u Osijeku, čija je osnovna svrha bila podupiranje rada Gradskog muzeja i prikupljanje muzejske građe. Ovo društvo koje je okupljalo pored stručnjaka (Ante Brlić, prof. dr. Josip Bösendorfer, dr. Kamilo Firinger) i poznate Osječane ljubitelje kulturne baštine, odigralo je ključnu ulogu u razdoblju 1933. - 1944. g. u prikupljanju i zaštiti kulturne baštine.

Zapisnici sa sjednica Arheološkog kluba «Mursa» dragocjeni su izvor podataka o prikupljenoj građi koja je predana Muzeju Slavonije, ali i o povijesnim i društvenim prilikama u ovim turbulentnim vremenima.

Objavljivanjem ove dokumentarne građe, Arheološki klub «Mursa» - Zapisnici sjednica 1933-1944. g., priredivač ovog izdanja viši kustos Muzeja Slavonije prof. Ante Grubišić učinio je ovu građu dostupnom ne samo kustosima Muzeja Slavonije, nego i široj stručnoj i znanstvenoj publici.

Pred završetkom je i izdavački projekt iznimne važnosti za povijest grada Vukovara i njegove šire okolice, ali općenito i za povijest kartografije, odnosno Hrvatske u 18. st.

Rukopisni atlas vukovarskog vlastelinstva iz 1733. g. iznimne veličine (123 x 89 cm), do sada nije historiografski istražen iako predstavlja prvorazredni povijesni, odnosno kartografski izvor za Istočnu Hrvatsku u prvoj polovici 18. st. Sadrži veliku preglednu kartu Slavonije i Srijema, preglednu kartu vukovarskog vlastelinstva i 34 katastarske karte svih naselja i okolnog područja.

7. OSTALO

- Na prijedlog Muzeja Slavonije nagrada za životno djelo koju dodjeljuje Osječko-baranjska županija dodijeljena je prvom kustosici Etnografskog odjela i dugogodišnjoj djelatnici Muzeja Slavonije prof. Zdenki Lechner

- Muzej Slavonije, odnosno Etnografski odjel postavljen je za matični muzej II. razine (Povijesni odjel, Arheološki odjel, Tehnički odjel već ranije dobili ovaj status)

- Međunarodni dan muzeja – prikaz nematerijalne baštine Topolja (predenje, pletenje ribarske mreže, češljanje djevojačke pletenice, izrada domaće tjestenine i dr.)

*** Evidentiran broj posjetitelja iznosi 6.446, a ako se pridoda broj posjetitelja za vrijeme otvorenja izložbi Muzeja Slavonije, te gostujućih izložbi u Muzeju Slavonije, tada se broj kreće oko 7.400 posjetitelja. Ovdje nisu pribrojane stranke i istraživači.

III. PROGRAMSKA DJELATNOST

1. OBNOVA I SANACIJA MUZEJSKIH PROSTORA

Niti u 2005. g. Gradsko poglavarstvo, kao vlasnik većine prostora u Tvrdi, još uvijek nije ponudilo adekvatno rješenje prostornih problema Muzeja, a višegodišnji pregovori i nerazumijevanje kulminirali su upisivanjem Gradskog poglavarstva kao vlasnika zgrade broj 6, dok se Muzej Slavonije uspio uknjižiti kao vlasnik zgrade broj 5 na Trgu sv. Trojstva (2003. g.).

Pregovori u kojima je sudjelovalo povremeno i Ministarstvo kulture Republike Hrvatske kao osnivač Muzeja, nisu dali konkretne rezultate, niti je izrađena službena dokumentacija o predloženim rješenjima. Načelni je dogovor bio da Muzej Slavonije napusti prostor bivšeg Franjevačkog samostana i vjerojatno Isusovačku gimnaziju, a zauzvrat bi dobio nekadašnju vojnu zgradu u Fakultetskoj ulici u Tvrdi, tzv. Vega. Zgradu bivšeg Gradskog magistrata (Trg sv. Trojstva 6), Muzej bi dobio na višegodišnje razdoblje posebnim ugovorom, jer su se predstavnici Gradskog poglavarstva izjasnili da Poglavarstvo nema namjeru preuzeti ovu zgradu za svoje potrebe.

Može se zaključiti da ranije Gradsko poglavarstvo grada Osijeka nije pokazalo osobiti angažman, niti previše dobre volje da se barem započne rješavanje pitanja korištenja postojećih muzejskih prostora, odnosno dodijele novih kao konačnog rješenja koje bi omogućilo ulaganje sredstava za obnovu Muzeja Slavonije i izradu novog stalnog postava.

Pregovori oko konačnog rješavanja smještaja Muzeja Slavonije u adekvatne prostore s dovoljnom površinom nedavno su započeti s novim Poglavarstvom, no za sada bez konkretnijih rezultata.

Ovakvo dugogodišnje stanje sprječava Muzej Slavonije u daljnjem razvoju, jer su muzejski prostori prepuni fundusom, a investiranje od strane osnivača u obnovu i izradu novog stalnog postava nije moguće.

U 2005. g. Muzej Slavonije je uložio u slijedeće manje zahvate i popravke:

- Sanacija stropova u prostorijama i depoima Odjela muzealnih tiskopisa
- Zamjena i uvođenje novih električnih instalacija u prostorijama Čitaonice, Knjižnice i Preparatorskih radionica
- Postavljanje snjegobrana i mreža za zaštitu od ptica iznad dva dvorišta (Lapidarij rimskih spomenika)
- Zamjena manjeg dijela sustava za zaštitu
- Uređenje radnog depoa za smještaj Zbirke zastava

*** Na temelju Prijedloga programa Muzeja Slavonije za 2005. g. Ministarstvo kulture odobrilo je sredstva (200.000,00 kn), za izradu projektne dokumentacije svih instalacija za zgradu broj 5 na Trgu sv. Trojstva (struja, grijanje, voda, protuprovalna zaštita i dr.).

2. MUZEJSKA OPREMA

Kao niti prethodne godine, tako niti u 2005. g. Muzeju Slavonije Ministarstvo kulture nije odobrilo sredstva za nabavku muzejske opreme.

Muzej je nabavljao opremu uglavnom samo iz vlastitih sredstava:

- Kombi vozilo, Peugeot Boxer
- Specijalni metalni ormar za zaštitu Zbirke zastava - Povijesni odjel (Gradsko poglavarstvo grada Osijeka financiralo 50 %),
- Skener, LCD projektor, diktafon, pržilica - Arheološki odjel - Pododjel antičke arheologije
- Metalni arhivski ormar sa 10 ladica, 2 kom. - Arheološki odjel - Pododjel antičke arheologije
- Sigurnosni protupožarni ormar - Arheološki odjel - Pododjel antičke arheologije
- Motorna kosilica
- Regal (police) - Arheološki odjel - Pododjel antičke arheologije
- Digitalni diktafon, 2 kom. - Etnografski odjel
- Metalne police - Numizmatički odjel

- Fotokopirni stroj u boji Canon
- Telefax Canon
- Odvlaživač - Etnografski odjel
- Metalni stupovi s girlandama za zaštitu muzejskih predmeta, oglasni stup, oglasna ploča, pult za predavanja (knjiga utisaka)
- Ugrađene dodatne kamere u novoj izložbenoj dvorani

3. PROTUPOŽARNA ZAŠTITA

Nakon višegodišnjih bezuspješnih pokušaja rješavanja protupožarne zaštite (postojao samo manji zastarjeli sustav potpuno izvan funkcije) i nakon višekratnih upozorenja protupožarne inspekcije, Muzej Slavonije u Osijeku je uspio iz vlastitih sredstava započeti instaliranje kompletnog suvremenog protupožarnog sustava u zgradama broj 5 i 6 na Trgu sv. Trojstva. Cjelokupni sustav bit će instaliran do kraja siječnja 2006. g. i bit će povezan s profesionalnom vatrogasnom jedinicom.

U prostorima koje Muzej Slavonije privremeno koristi, Bösendorferova 2 i u prostorima Knjižnice i Hemeroteke u Isusovačkoj gimnaziji, instalirat će se samo protupožarni senzori koji će biti priključeni na protuprovalnu centralu povezanu na zaštitarsku tvrtku «Sigurnost».

4. KOMPJUTORSKA OPREMA

Muzej Slavonije je iz vlastitih sredstava nabavio 11 kvalitetnih i suvremenih računala s dodatnom opremom (skeneri, printeri, pržilice, zvučnici, digitalni foto aparati, specijalni programi za obradu građe) na koje je bilo moguće instalirati programe M++ i K++ za obradu muzejske građe.

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske je još doniralo 3 računala i 3 laserska cb printera.

Stvorena je jedinstvena kompjutorska mreža i započeto je inventiranje i evidentiranje muzejske građe u navedenim programima, ali je ozbiljan problem nepostojanje informatičara-dokumentariste. Još uvijek se radi na doradivanju programa M++ za pojedine odjele, a treba konstatirati da je održavanje i obnavljanje računalne opreme gotovo svakodnevni proces koji zahtjeva ulaganje znatnih sredstava.

Nabavljen je i CD projektor, kao i laserski printer u boji.

*Mladen Radić, prof.
ravnatelj Muzeja Slavonije*